

Deelgemeente Charlois

Geschiedenis van de deelgemeenten

Deelgemeente Charlois bestaat sinds 1973 en is een van de drie eerste deelgemeenten. Ze bestaat uit de vooroorlogse wijken Oud Charlois, Carnisse, Tarwewijk en Heijplaat. Naoorlogs zijn Wielewaal, Zuidwijk, Pendrecht, Zuidplein en Zuiderpark. Charlois telt bijna 65.000 inwoners.

Charlois is vernoemd naar het graafschap Charlorois in het hertogdom Bourgondië. In 1458 kreeg de graaf van Charlois, Karel de Stoute, van zijn vader Filips de Goede het Land van Putten in leen. Om zijn grondbezit te vermeerderen gaf Karel in 1460 een stuk rietland, Ryerwaert geheten, aan enkele grondheren in eigendom om het te bedijken. Op hun beurt gaven zij het land weer aan anderen uit ter bedijking, onder voorwaarden dat het Charolois zou heten, naar de graaf van Charolois, en dat er een kerk gesticht zou worden gewijd aan Sint Clemens. Op 14 april 1462 bevestigde Karel de voorwaarden en daarmee was de stichting van Charlois een feit.

Tot de eerste helft van de negentiende eeuw was Charlois een bescheiden plaatsje. In 1817 telde het 1.893 inwoners. Maar in de tweede helft van de eeuw volgden de veranderingen elkaar snel op. De uit ongeveer 1465 daterende kerk werd in 1867 afgebroken. Alleen de toren bleef staan. In 1873 werd Katendrecht bij Charlois gevoegd en in 1895 werd het geheel door Rotterdam geannexeerd. Het sterk agrarische Charlois industrialiseerde snel door de aanleg van de Dokhaven in 1881, de vestiging van petroleummaatschappijen aan de Sluisjesdijk in 1895 en de aanleg van de Maashaven in 1898, waarvoor 700 huizen moesten verdwijnen. De Waalhaven volgde in 1906 en Vliegveld-Waalhaven in 1919.

Scheepswerf

Oud Charlois, Carnisse en Tarwewijk – respectievelijk 13.000, 10.000 en 11.000 inwoners – werden aangelegd om het groeiend aantal arbeiders te huisvesten. De dorpskern in Oud Charlois heeft nog steeds een stukje historische bebouwing. Heijplaat werd in 1920 opgezet als woonwijk voor de werknemers van de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij. Het karakteristieke is zijn ligging, ingeklemd tussen havens, en de combinatie van tuindorp en scheepswerf. De huizen in het dorp, dat nog geen 2.000 inwoners telt, zijn opgetrokken in verschillende stijlen. Na de teloorgang van RDM stond het dorp op de nominatie gesloopt te worden, maar na protestacties werd dat plan afgeblazen. Sindsdien wordt de wijk ingrijpend gerenoveerd en wordt er een RDM-campus ontwikkeld, een samenwerkingsverband tussen scholen en onderzoeksinstituten.

Het kleinschalige Wielewaal, met nog geen 1.000 inwoners, werd na het bombardement als nooddorp gebouwd. De geplande sloop in 1997 ging niet door. Zuidwijk en Pendrecht, met respectievelijk ruim 13.000 en 12.000 inwoners, werden in de jaren vijftig opgezet om in de woningnood te voorzien. De ruime opzet en het groene karakter bestempelden de wijken tot 'Zuidelijke Tuinsteden'. Pendrecht was een ontwerp van Lotte Stam-Beese, architect van het Nieuwe Bouwen. Zuidplein, het hart van Rotterdam-Zuid, heeft een groot bus- en metrostation en dito winkelcentrum. Bekend zijn het Zuidpleintheater en Ahoy'. Zuiderpark tot slot, ligt in het hart van Charlois en is het grootste park van Rotterdam. Het werd in 2007 opgeknapt en kreeg toen veel nieuwe voorzieningen.

In de Stadskrant van 7 juli: de geschiedenis van Pernis.

Deelgemeenten

Rotterdam kent veertien deelgemeenten. Een deelgemeente, ingesteld door de gemeenteraad, is een aanvullende bestuurslaag in een gemeente. Ze heeft een eigen volksvertegenwoordiging, de deelraad, en een dagelijks bestuur. Elke deelgemeente bestaat uit verschillende wijken, behalve Pernis, die een zogenaamde 'status aparte' heeft. Ook Amsterdam kent het deelgemeentestelsel. Meer informatie: www.rotterdam.nl/deelgemeenten.